

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Capvt Qvintvm. In quo Auctor sequitur agere de eadem materia nouas adducens rationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

prophetam, vbi magnam digressionem de eadem materia faciens constanter, ac firmissimè docet, summum Pontificem esse verum dominum temporalem, seu temporalium, vbi etiam disputatiuè, & subtilissimè disputat huiusmodi questionem ad ambas partes, quam ponemus circa finè præsentis tractatus etc.

C A P I T U L U M Q V I N T U M

In quo Auctor sequitur agere de eadem materia nouas adducens rationes.

Psal. 85.

Psal. 96.

Ex Ps. 98.

eadem Ps.

Ilius a Patre petijt Imperium, & Regnum vniuersale. Vnde dicit, respice in me, & miserere mei, & da Imperium puero tuo etc. sic exponit D. Iacob Valent. noster de Regno, & Imperio vniuersali etc. quod videtur accepisse, vnde dicitur, Dominus regnauit, & exultet terra etc. quod similiter exponens idem Dominus Iacobus Valent. docet Dominum Iesum Christum in forma humana post resurrectionem suam accepisse vniuersalem potestatem in cælo, & in terra etc. Dominus regnauit irascantur populi, qui sedet super Cherubim etc. idest Christus sedet super duos populos Gentilem, & Iudaicum, & ideò dicitur, Dominus in Siõ magnus, & excelsus super omnes populos etc. intelligitur quo ad Dominum temporale, quod quidem proculdubio communicatum fuit Ecclesiæ Prælati, & Papæ principaliter. Nam Anna prophetissa in suo Cantico sic dicit, Dominus pauperem facit, & ditat, humiliat,

Reg. 1. 2

humiliat, sublimat, suscitatur de pulvere egenum, & de stercore eleuat pauperem; ut sedeat cum Principibus, & solium glorię teneat, quod exponens idem Dominus Iacob Valent. dicit, Dominum nostrum Iesum Christum, non solum transtulisse bona spiritualia gratiæ à Sinagoga in Ecclesiam; sed etiam regnum, & sedem Sacerdotalem; hinc sequitur Anna ubi supra, Domini sunt cardines terrę, & posuit orbem & Ecclesię super eos. Nam tota Ecclesia vertitur, gubernatur, & regitur super Prælatos, doctores, & sacerdotes etc. At inter hos maior: immò maximus, & principalis est Papa, de quo verificari potest illud dictum, solium glorię teneat, cum sedeat cum Principibus immò super omnes Principes etc. Ergo summus Pontifex regnat, nedum spiritualiter, verum etiã, & temporaliter.

Præterea Gregorius noster Lusitanus Coronel de mente D. Leonis Papæ Epist. 73. dicit, debes incontranter aduertere Regiam potestatem, tibi non solum ad mundi regimen; sed maxime ad Ecclesię præsidium esse collatam; ut usus nefarios comprimendo, & quę sunt instituta defendas, & veram pacem hijs, quę turbata sunt restituas, & parum infra, eodem capite de mente S. Ioan. Grisost. Hom. 4. in verbis Isaia, maior est Sacerdotis, quam Regis principatus. Propterea Rex caput Sacerdoti submittit, et ubiq; in sacra veteri scriptura, Sacerdotes inungebant Reges, et de mente S. Epiphaniij Epist. 2. serm. 29. largitus Christus suble constitutus Regnum, ne diceretur à

Greg. Ius
lib. 3. de
opt. Reip.
Statu.

paruis ad maiora procedere: manet, Thronus Christi, & Regni eius non erit finis, & sedes super Thronum Dauid: itaut, & Regnum, cum Pontificatu trāstulerit, & largitus sit Ecclesiæ. Ergo (dicit idē Gregorius ibidem) omnes Reges, & Regna, Imperatores, & Imperia subiecta sunt Imperio Ecclesiæ. Vnde declaratiuè addi potest quantum etiam ad Dominium temporale: quoniam dicit Regnum, & Pontificatum ipsius Dauid translatum esse ad Pontifices &c. Regnum enim Dauid fuit temporale: qua de re, & sic consequenter iustè Summus Pontifex (ad quē dicti Regni temporalis facta est translatio) temporaliter regnare poterit, præcipuè ad auferendam tyrannidem, & ad vindicandam iniuriam per malos Reges subditis factam, vt dicit idem eodem lib. circa finē, subinfertur modo, ergo multo magis ad vindicandam iniuriam vniuersali Ecclesiæ factam &c.

Greg. Lusitanus. cap. 14

Greg. Lusitanus. cap. 5. circa medium.

Psal. 2.
Psal. 104.

Præterea idem Gregorius noster Lusitanus eodē lib. 2. optime docet Dominum nostrum Iesum Christum & eius Vicarium Summum Pontificem, non esse duo capita: sed vnum tantum caput. Nam Zorobabel, qui Christi figura fuit, & Christus, non duo capita fuerunt: sed vnum tantum, ergo à pari Summus Pontifex dicitur Christi Vicarius; quia Christi vicem gerit; vnde cum Christus habeat omnes potestates, sic eiusdem Vicarius, &c. & si non eodem modo vt dictū est: additur, de Christo enim dicitur, quoniam Domini est regnum, & ipse dominabitur gentibus ergo pariter, & Papa &c. & confirmatur nam dicitur

dicitur, constituit eum Dominum domus suæ, & Principem omnis possessionis suæ, quod dictum Psal. mi Dominus Iacob. noster Valent. interpretatur de Ioseph, in Ægipto, qui similiter Christi figura fuit dicitur idem. Ergo à Dominio temporali ipsius Ioseph, figuratiuè habetur Dominium temporale Christi, & consequenter eiusdem Vicarij Summi Pontificis &c:

*Psal. e.
vers. 1,*

Præterea idem Gregorius Lusitanus; idem Dominium temporale Summi Pontificis, probat per quandam auctoritatem D. Apost. Ut non sit Scisma in corpore, cuius membra sunt, non solum Episcopi, cæteri q; diuino cultui peculiariter mancipati; sed & reliquus populus, quos laicos dicimus, vt Imperatores, Reges ciuiles ceteros, & rerum publicarum magistratus, etiam quatenus ciuiles existunt, quæ sunt membra vnius capitis Romani Pontificis. Idem Gregorius Lusitanus, de mente D. Apost. Vos fratres per nomen Domini Iesu Christi, vt id ipsum dicatis omnes, & non sint in vobis Schismata, sitis autem compositi in eodem sensu, & eadem sententia; de quo etiam dicit D. Th. Ecclesiæ autem vnitas in duobus attenditur, scilicet in comissione membrorum ad inuicem, seu in communicatione, & iterum in ordine omnium membrorum Ecclesiæ ad vnum caput, secundum illud, in flatu, sensu, carnis suæ, & non tenens caput, & quo totum corpus per nexus, & coniunctiones, subministratũ, & cõstru-

*Greg. Lu-
sit. lib 3.
de op. Rei.
statu c. 12
Apost. 1.
Cor. c. 12.*

*Greg. Lu-
sit. lib. 1. de
vera Chri-
sti Eccl. pa-
gin. 20.
D. Apost.
1. Cor. c. 1.
D. Th. 1. 2:
q. 39 ar. 1.
in corp.
D. Apost.
ad Col. c. 2*

ctum

Etum crescit in augmentum Dei, hoc autem caput est ipse Christus, cuius vicem in Ecclesia gerit Summus Pontifex. Scismatici dicuntur, qui subesse renuunt Summo Pontifici, & qui membris Ecclesie ei subiectis communicare recusant: contra quos Scismaticos idem D. Th. eadem quaestione, & articulo ad tertium argumentum sic dicit, sicut fides, & charitas sunt diuersae virtutes: ita etiam Schisma, & Heresis sunt diuersa vitia, quamuis quicumque est Hæreticus, sit etiam Scismaticus, & non è contra, vt etiã dicit D. Hieronymus. in Epistolas, ad Galatas. Schisma enim tandem est via ad hæresim: ad rem itaq; redeuntes, talia membra gubernari debent ab eodem suo capite, cum dicat idem Gregorius Lusitanus, circa medium, loquens de auctoritate Ecclesiastica; Hæc enim sola legitimam in omnes exercet iurisdictionem, & nullius alterius quam sempiterni Dei est subiecta iudicio, quod quidem pulcherrimum dictum, confirmari, seu corroborari potest auctoritate Philosophi (vt superius tactum est) omnem potentiam; terminari ad maximam &c. seu per superabundantem &c. ita à pari, omnis alia potestas ad maximam, seu superabundantem Summi Pontificis potestatem tamen si quis diceret Philosophum intelligendum esse solum de potentijs naturalibus. Dicendum est cum iuris consultis, de similibus idem esse iudicium: sed istæ potentia, tam naturales, quam iurisdictionales sunt similes; ergo &c. ff. Vi, ad l. qui. l. illud & C. ad l. fal. l. vlt. vel aliter per alia verba, similis æquitatis ratio, similia iura suadere debet. Præ-

D. Th.

D. Hier. in
Epist. ad
Gal.Greg. Lusit.
eod. lib. ca.
16.Phil. 1. Cel.
xx. 116.Responsio
ad tacitam
obiectionem.

Præterea D. Thom. dicit Christum esse caput, omnium eorum, qui ad Ecclesiam pertinent, secundum omnem locum, & tempus, & statum, alij autem homines dicuntur capita secundum quædam specialia loca, sicut Episcopi &c. & secundum determinatum tempus sicut Papa est caput totius Ecclesiæ tempore sui Pontificatus, & secundum determinatum statum, nempe viæ. alio loco Christus est caput Ecclesiæ propria virtute, & auctoritate: alij verò Domini capita, in quantum gerunt vicem Christi. Nam & ego si quid propter vos in persona Christi, &c. Pro Christo legatione fungimur &c. ex dictis autem, quod præcipuè ad nostrum facit propositum, est, quod Papa est caput totius Ecclesiæ, vt pluries supra dictum est. At D. Thom. eadem quæst. loquens de Christo caput Ecclesiæ, dicit tria esse in capite consideranda, primo ordinem, secundo perfectionem, & tertio virtutem: ordinem quidem: quia caput est prima pars hominis incipiendo à superiori &c. perfectionem: quia in capite vigent omnes sensus interiores, & exteriores: virtutem tandem, quia virtus, & motus cæterorum membrorum, et gubernatio eorum est à capite in suis actibus propter vim sensitivam, & motiuam dominantem; quoad primam conditionem, verificatur illud Ieremiæ ad omne caput viæ posuisti lupanar tibi, inde est quod omne principium consuevit vocari caput. quoad secundum dicitur Isa. Senes, & Honorabilis ipse est caput, & quo ad tertiam conditionem verificatur illud primi Regum, cum esses parua.

D. Th. 3. p.
q. 8. art. 6.
i corp. art.

D. Apost.
2. Cor. c. 2.
2. Cor. c. 5.

D. Th. 3. p.
q. 8. art. 1.
i corp.

Simile.

cap. 2.
cap. 9.
cap. 13.

paruulus in oculis tuis caput in Tribubus Israel factus es. Vnde Rector, caput Populi dicitur; Cum ergo hæc omnia aptè tam spiritualiter, quam etiam temporaliter Summo conueniant Pontifici, præcipuè propter vim motiuam, & sensitiuam dominantem, gubernatio &c. Quæ omnia naturaliter conueniunt naturali capiti, ne dum spiritualiter, verum etiam corporaliter, Ergo, ita à pari &c.

Præterea, etiam quia Corona capiti conuenit, & solet apponi, seu caput coronatur: hinc est quod Dominus Angelus noster à Camerino in sua Cronistoria, & de itinere Summi Pontificis, ac de baculo Iurisdictionis eiusdem, nec non de Coronatione Papæ eodem lib. loquens, non sine potissima ratione, & causa, sic dicit. Summus Pontifex utitur illa corona, quæ communiter dicitur, Regnum mundi; ergo mundo temporaliter dominatur, ut caput &c. Idcirco idem Dominus Angelus eodem lib. maxima ductus ratione summo opere laudat zelum iustitiæ, cū charitate, & humanitate Summi Pontificis gubernando &c. ergo iam dictas virtutes Summus Pontifex exercet, nedum spiritualiter verum etiam, & temporaliter.

Præterea Thomas Brouinus noster Bononiensis in suis sermonibus manu scriptis, super verbum Saluatoris, site non audierit, dic Ecclesiæ, apertè ostendit potestatem Ecclesiasticam etiam temporalem figuratiuè, exemplo desumpto ex 2. lib. Machab. Vbi sic dicitur, igitur cum sancta Ciuitas habitaretur in omni

Ang. a Cā.
cap. de sac.
function.

Cap. de ca
thol. Sacri
fla. or. n. i
Augusti.

Th. Bon. se
3.3. Dom.
quadrag.
Matt. 18.
cap. 3.

omni pace, leges optime adhuc custodirentur, propter oniam Pontificis dispositionem, & pietatem, & animo odio habentes mala, fiebat, ut, & ipsi Reges, & Pontifices locum summo honore dignum dicerent; & templum maximis muneribus illustrarent &c. si ergo tanta fuit veteris testamenti Pontificis potestas, ut leges obseruarentur, & Reges templum recognoscerent &c. à minori ad maius, vel à figura ad figuratum quanto maior debet esse, & est de facto potestas Summi Pontificis nouæ legis: ergo &c.

Præterea Thadeus noster Locatellus Ariminensis, de mente D.P. Aug. dicentis, oportet enim, ut seruo Dei habenti aliquem honorem in Ecclesia Dei, deferatur primus locus; quia si non deferatur, malum est illi, qui non defert, non tamen bonum est illi, cui defertur: oportet ergo, ut in Congregatione Christianorum Præpositi plebis eminentius sedeant; ut in ipsa sede distinguantur, & eorum officium satis, non tamen, ut imitentur de sede &c. Igitur maiores Præpositi eo eminentius sedere debent &c. at Summus Pontifex est maior totius Ecclesiæ præpositus; ergo altius super omnes alios potentatus, ut in ipsa sede ab alijs potestatibus ratione superioritatis omnino distinguatur officium eius super omnes alios &c. dic ergo Ecclesiæ &c. & ad rem satis aptè B. Egidius Rom. dicit, Papam esse super omnes alios, & non pertinet ad eum obedire alijs hominibus &c.

*Tha. arim.
ser. Quad.
eiusd. ser. 3
ubi sup. sit
per idēuer.
Salua. si te
non audien
rit &c.*

*D.P. Aug.
de tēp. ser.
234.*

*B. Egi. Rō.
quolib. 3.
q. 6.*